

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз РЗ 4/2022
07.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Дубравке Дамјановић, председника већа, Милене Рашић, Бате Цветковића, Светлане Томић Јокић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Јоја Плавањца и др., због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Савезне Републике Југославије, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јоја Плавањца - адвоката Александра Лазаревића и Павла Гмитровића, поднетом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1-По2 5/21 од 17.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 07.09.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јоја Плавањца - адвоката Александра Лазаревића и Павла Гмитровића, поднет против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1-По2 5/21 од 17.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К-По2 бр.7/2020 од 14.06.2021. године окривљени Јоја Плавањац, између осталих, оглашен је кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ и осуђен на казну затвора у трајању од 15 година. Окривљени су обавезани на плаћање трошкова кривичног поступка, а оштећени су упућени на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1-По2 5/21 од 17.03.2022. године, у првом ставу, делимичним усвајањем жалби бранилаца окривљених, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К-По2 бр.7/2020 од 14.06.2021. године, па је окривљени Јоја Плавањац оглашен кривим да је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ и осуђен на казну затвора у трајању од 14 година. Истом пресудом окривљени су ослобођени плаћања трошкова кривичног поступка, а оштећени су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу. У другом ставу изреке пресуде жалба Тужиоца за ратне злочине је одбијена као неоснована.

Против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1-По2 5/21 од 17.03.2022. године (а тиме и против првостепене пресуде), захтев за заштиту законитости су поднели браниоци окривљеног Јоја Плавањца - адвокати Александар Лазаревић и Павле Гмитровић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, док из образложења захтева произилази да се исти подноси и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијану пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

У поднетом захтеву браниоци окривљеног наводе да се побијана пресуда заснива на незаконитим доказима на који начин се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП. Према наводима захтева изјаве сведока које су приложене уз оптужницу Тужилаштва за ратне злочине КТО 4/17 су незаконити докази, пре свега услед некомпатибилности правних система БиХ и Републике Србије имајући у виду чињеницу да је предмет уступљен правосуђу Републике Србије у фази већ потврђене оптужнице. Изјаве сведока које су даване различитим органима БиХ су незаконите сходно одредби члана 16. став 1. ЗКП. Такође указује се да ови записници нису сачињени ни у складу са одредбама ЗКП БиХ јер у записнике нису дословно унета постављена питања и одговори и то: записници о датим исказима сведока АА од 06.10.2010. године, који је у међувремену преминуо, ББ од 14.07.2010. године, који је у међувремену преминуо, ВВ од 21.07.2010. године, чије присуство није могло бити обезбеђено, који сведоци су саслушани пред Управом полиције – Сектор криминалистичке полиције Унско – санског кантона МУП БИХ, записник о исказу сведока ГГ, чије присуство није могло бити обезбеђено, који је саслушан пред истражним судијом Кантоналног суда у Бихаћу 23.12.1998. године и пред Управом полиције – Сектор криминалистичке полиције Унско – санског кантона МУП БИХ 06.08.2010. године, записник о исказу сведока ДД од 10.02.2012. године, дат пред Кантоналним тужилаштвом Унско – санског кантона Бихаћ, записник о саслушању сведока ЂЂ од 10.08.2012. године саслушаним у просторијама Треће ПУ Сански мост, записник о саслушању сведока ЕЕ од 31.08.2010. године дат у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа, записник о саслушању сведока ЖЖ од 11.10.2010. године, дат у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа, записник о саслушању сведока ЗЗ од 18.07.2011. године сачињеног пред Тужиоцем Кантоналног тужилаштва Унско – санског кантона Бихаћ, записници о саслушању сведока ИИ од 23.07.2010. године, ЈЈ од 02.11.2010. године, ГГ од 06.08.2010. године, ЈЈ од 02.11.2010. године, састављен у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице

Босанска Крупа, записник о саслушању сведока КК од 14.09.2010. године, састављен у службеним просторијама МУП, УСК, Сектора криминалистичке полиције и записник о саслушању сведока ЛЛ од 26.07.2010. године, састављен у службеним просторијама Прве полицијске управе, ПС Бихаћ. Дакле, по наводима бранилаца суд је морао да донесе решење о издвајању из списка предмета свих записника о изјавама сведока приложених уз оптужницу Тужилаштва за ратне злочине КТО 4/17 у складу са чланом 407. став 1. ЗКП, те да веће по правноснажности поменутог решења поступи у складу са чланом 237. став 2. и 3. ЗКП, како то предвиђа одредба члана 407. став 3. ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Исти наводи захтева били су истакнути у жалби бранилаца окривљеног Јоја Плавањца - адвоката Александра Лазаревића и Павла Гмитровића, те били предмет разматрања другостепеног већа Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1-По2 5/21 од 17.03.2022. године које је поступало по жалби бранилаца окривљеног изјављеној против првостепене пресуде Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К-По2 бр.7/2020 од 14.06.2021. године. Другостепено веће Апелационог суда у Београду је ове наводе оценило неоснованим и о томе на страни 6 пресуде Кж1-По2 5/21 од 17.03.2022. године изнело јасне и аргументоване разлоге, које Врховни касациони суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на ове разлоге и упућује.

Прихватајући разлоге другостепеног суда, и по налажењу Врховног касационог суда, на наведеним доказима може се заснивати пресуда, то самим тим није морало бити донето решење о њиховом издвајању из списка предмета. Поред тога, овај суд посебно указује да су према садржини свих оспораваних записника, сви саслушани сведоци претходно детаљно упознати са својим правима у поступку према важећим прописима Републике БиХ, те да су сви потписали записнике без примедби.

У образложењу истакнуте повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП браниоци окривљеног Јоје Плавањца наводе да је суд погрешно применио одредбе материјалног права квалификујући дело за које је окривљени оглашен кривим и осуђен као кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. КЗ СРЈ обзиром да се не ради о цивилном становништву, већ о ратним заробљеницима.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Исти наводи захтева били су истакнути и у жалби бранилаца окривљеног Јоја Плавањца - адвоката Александра Лазаревића и Павла Гмитровића, те били предмет разматрања другостепеног већа Апелационог суда у Београду, Одељење за ратне злочине Кж1-По2 5/21 од 17.03.2022. године које је поступало по жалби бранилаца окривљеног изјављеној против првостепене пресуде Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К-По2 бр.7/2020 од 14.06.2021. године. Другостепено веће

Апелационог суда у Београду је ове наводе оценило неоснованим и о томе на страни 11. став 6, 12. став 1. и 6, 13 став 1. и 15. став 4. пресуде Кж1-По2 5/21 од 17.03.2022. године изнело јасне и аргументоване разлоге, које Врховни касациони суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на ове разлоге и упућује.

Браниоци окривљеног у осталом делу захтева оспоравају став суда да су у конкретном случају оштећени цивили, а не војна лица, наводећи доказе на основу којих се по њиховој оцени утврђује да се ради о ратним војним заробљеницима, тј. лицима која покушавају да се наоружани пробију ка територији под контролом БиХ са намером да се истој придруже, те пружају отпор приликом зараобљавања, те да су као припадници групе „ЈОКС“ били притворени у војном притвору, дакле ван ингеренција Министарства правде РС, које је надлежно за притворена лица која имају статус цивила. Овакви наводи бранилаца окривљеног представљају оспоравање чињеничног стања утврђеног у правноснажним одлукама и изношење сопствене оцене доказа, што није дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног, односно његовог браниоца, те се Врховни касациони суд у оцену ових навода захтева није упуштао.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јоја Плавањца - адвоката Александра Лазаревића и Павла Гмитровића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП захтев бранилаца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Дубравка Дамјановић,с.р.